

COMUNITĂȚI SUSTENABILE ÎN CONTEXTUL ÎMBĂTRÂNIRII SOCIETĂȚII. PREMISE PENTRU ARHITECTURĂ / SUSTAINABLE COMMUNITIES IN THE CONTEXT OF AN AGEING SOCIETY. PREMISES FOR ARCHITECTURE

Mihaela (GRIGORESCU) ZAMFIR

Asist. Drd. Arh. / Assist. Prof. PhD Architect

mmg_architecturestudio@yahoo.com

Mihai Viorel ZAMFIR

Asist. Univ. Asoc. Drd. Medic / Assist. Prof. PhD MD
Facultatea de Medicină, Universitatea de Medicină și
Farmacie "Carol Davila", București, România

mihai.zamfir@yahoo.com

Rezumat

Conform datelor furnizate de ONU, asistăm în prezent la o creștere semnificativă a procentului persoanelor vârstnice la nivel mondial. Dacă în 2000 la nivel mondial, populația vârstnică reprezenta circa 10%, în 2008 procentul crește la 15%. Se estimează ca în 2050 acest procent va ajunge la 25%. În Europa, se estimează ca procentul persoanelor cu vârstă peste 60 de ani se va dubla, de la 20% în 2000 la 37% în 2050. Tendinței de îmbătrânire a populației i se alătură un al doilea fenomen definitoriu pentru secolul XXI, urbanizarea. Creșterea speranței de viață și urbanizarea reprezintă puncte de referință pentru dezvoltarea societății în secolul trecut. Îmbătrânirea populației și a societății constituie o schimbare de paradigmă pentru arhitectură. Conceptul de *Comunitate Sustenabilă* este redefinit în acest context ca *premisă în conceperea arhitecturii* care îi este destinată, prin apel la conceptul de *Comunitate Prietenoasă cu Vârsta* (*Age Friendly Community*). *Comunitatea Prietenoasă cu Vârsta* reprezintă un concept nou, care integrează alte concepte existente: *Creștere Inteligentă*, *Comunități Sănătoase*, *Noul Urbanism*, *Design Universal*, *Comunități Prietenoase pentru Copii*, *LEED pentru Dezvoltarea*

Abstract

According to data provided by UN, we are witnessing a significant increase in the percentage of elderly persons worldwide. In 2000 the global, elderly population was representing about 10% and the percentage increased up to 15% in 2008. In Europe, it is estimated that by 2050 this percentage will reach 25%. In Europe, it is estimated that the percentage of people aged over 60 will double, from 20% in 2000 to 37% in 2050. Ageing trend of population is joined by a second defining phenomenon for XXI century, urbanization. Increasing life expectancy and urbanization represent reference points for society development in the past century. Population and society ageing constitutes a paradigm shift for architecture. The concept of Sustainable Community is redefined in this context as a premise in architecture design that is intended to it, by appeal to the concept of Age Friendly Community. Age Friendly Community represents a new concept that integrates other existing concepts: Smart Growth, Healthy Communities, New Urbanism, Universal Design, Child Friendly Communities, LEED ND, WHO Safe Communities, Heat Resilient Communities, Active Living Communities. The article details the characteristics of sustainable community that are important for

Cartierelor, Comunități Sigure (Organizația Mondială a Sănătății), Comunități Rezistente la Caniculă, Comunități cu un Mod de Viață Activ. Sunt detaliate caracteristicile comunității sustenabile importante pentru arhitectură în contextul provocărilor aduse în planuri multiple de îmbătrânirea societății.

Arhitectura viitorului este o arhitectură capabilă să genereze Comunități Sustenabile Prietenoase cu Vârsta. Se poate vorbi despre arhitectura secolului XXI ca de o arhitectură sustenabilă intergenerațională.

Cuvinte cheie: comunitate sustenabilă, comunitate prietenoasă cu vârsta, arhitectura comunității, îmbătrânirea societății, arhitectură intergenerațională

architecture in the context of the challenges the ageing of society brings on many levels.

The architecture of the future can generate Sustainable Age Friendly Communities. It can speak about XXI century architecture as an intergenerational sustainable architecture.

Keywords: sustainable community, age friendly community, community architecture, ageing society, intergenerational architecture

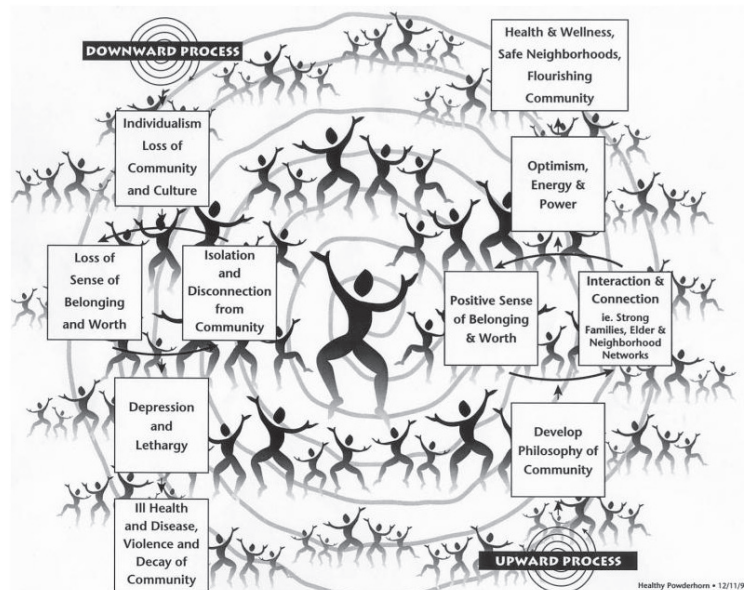

Fig 1. Comunitate / Community

http://ppcwc.org/yahoo_site_admin/assets/images/peoples_theory_with_dancing_people.10125700_std.JPG

1. Abordări ale teoriei comunității. Relevanțe pentru arhitectură

În sens original, comunitatea era legată de un loc, avea o delimitare geografică sau era determinată de considerente etnice, religioase, profesionale, culturale etc. În prezent, limitele acestor criterii tind să se lichefieze, să se estompeze, consecințe ale dezvoltării mijloacelor de comunicare și ale globalizării.

Ce înseamnă **comunitate**? *Comunitate* vine din latinescul *communitas* și se referă la ceea ce este comun (spre deosebire de privat); etimologic semnifică o obligație și un dar în același timp [0]. Royal Political Dictionary definește comunitatea ca fiind *un grup de oameni cu interese, credințe sau norme de viață comune, care dețin o posesiune în comun*. Conceptul de comunitate a fost definit sociologic pentru prima dată în 1915 de către C.J. Galpin cu aplicație la comunitățile rurale („*zone comerciale și de servicii care înconjoară un sat central*”) (Community, p. 25, traducerea noastră). Phil Bartle¹ atrage atenția asupra faptului că o comunitate este un construct, un model: *“nu putem vedea o comunitate întreagă, nu o putem atinge și nu o putem simți pe pielea noastră”* (Phil Bartle, 2007, *Ce este comunitatea? O perspectivă sociologică*). Comunitatea înțeasă drept construct sociologic [1] *“este un set de interacțiuni, comportamente umane, cu un anumit înțeles și anumite așteptări între membri. Nu doar acțiuni, ci acțiuni bazate pe așteptări, valori, credințe și interese comune între indivizi”*. (Phil Bartle, 2007, *Ce este comunitatea? O perspectivă sociologică*). Pentru o comunitate sunt definitorii relațiile pe care un individ le are cu ceilalți, definesc pentru fiecare individ apartenența lui la o comunitate. Din acest punct de vedere, se poate vorbi de **comunitate locală, comunitate**

¹ Phil Bartle este om de știință în sociologie, specialist în sociologia și abilitarea comunităților.

1. Approaches of the community theory. Relevance for architecture

In the original meaning, community was related to a place, had a geographic delimitation or was determined by ethnic, religious, professional or cultural considerations. Now, the limits of these criteria tend to liquefy, to fade, consequences of media and globalization development.

What is the meaning of “community”? [0] Community comes from the Latin communitas and refers to what is common (as opposed to private); etymologically means an obligation and a gift in the same time. Royal Political Dictionary defines community as a group of people with joint interests, beliefs or life norms that hold a cooperative ownership. The concept of community was sociologically defined for the first time by C.J. Galpin in relation to rural communities (“trade and service areas surrounding a central village”) (Community, p. 25).

Phil Bartle¹ notes that community is a construct, a model, “we cannot see a whole community, we cannot touch it, and we cannot directly experience it.” (Phil Bartle, 2007, What is community? A sociological perspective, <http://cec.vcn.bc.ca/cmp/whatcom.htm>). Community is understood as a sociological construct [1] “is a set of interactions, human behaviours that have meaning and expectations between its members. Not just action, but actions based on shared expectations, values, beliefs and meanings between individuals” (Phil Bartle, 2007, What is community? A sociological perspective, <http://cec.vcn.bc.ca/cmp/whatcom.htm>). Defining for a community are relations that an individual has with others, relations that define each individual’s membership in a community. One can speak of local community, professional community, community of interests, religious [3].

¹ Phil Bartle is a scholar in the field of sociology and abilitation of communities.

profesională, comunitate de interese, religioasă

[3]. Auguste Comte² consideră că la baza societății stă comunitatea morală și susține importanța legăturilor sociale pentru coeziunea unei comunități. Park³ consideră definitorie pentru o comunitate relația cu locul [3]. Zimmerman accentuează importanța relațiilor de prietenie dintre membrii unei comunități. Anca Tompea atrage atenția asupra numărului vast de definiții, ale conceptului de comunitate. Comunitatea este o "realitate morală, delimitată empiric, având o valoare tipologică și reprezentând un cadru metodologic adecvat pentru studiul unor chestiuni precum moralitate, lege, contract, religie, spirit uman, care mijlocește accesul nostru la microsocietate" (Anca Tompea apud Ilie Bădescu, *Dezvoltare comunitară*, slide 11). [3]

Trei criterii sunt importante în discuția despre comunități: **locul, interesul și comuniunea [comunitate]** [a]. Teoreticienii discută o eventuală ierarhizare a acestor criterii.

Cohen⁴ vorbește despre aspectul simbolic al comunității (sau comuniunii), limitele sau modul de definire al unei comunități putând fi determinate pe o hartă, sau prin lege, pe criterii religioase sau lingvistice sau pot exista doar în mintea membrilor [4].

2 Auguste Comte a fost sociolog și filosof francez. A urmărit crearea unei filosofii pozitivistice care nu mai caută explicarea cauzelor obscure ale fenomenelor ci se mulțumește cu studiul datelor experienței (Sursa: <http://plato.stanford.edu/entries/comte/>, ultima accesare 13 iulie 2014).

3 Robert Ezra Park a fost un sociolog american, recunoscut pentru studiile sale privind grupurile minoritare și *ecologia umană*, termen introdus chiar de el. (Sursa: http://www.britannica.com/EBchecked/topic/444029/Robert-E-Park_ultima_accesare_13_iulie_2014).

4 În "The symbolic construction of community" Anthony Cohen propune o nouă abordare a comunității, privind-o ca pe un camp cultural cu un complex de simboluri a caror semnificație variază în funcție de membri săi (sursa: <http://www.abebooks.com/Symbolic-Construction-Community-Anthony-P-Cohen/1270903359/bd>)

Auguste Comte² considers that moral community is at the base of society argues for the importance of social ties to community cohesion. Park³ considers that defining for a community is the relationship with place. Zimmerman emphasizes the importance of friendship relationships between the members of a community. Anca Tompea draws attention to the vast number of definitions of the concept of community.

Community is a "moral reality, empirically defined, with a typological value, representing a suitable methodological framework for the study of issues as morality, law, contract, religion, human spirit, which mediates our access to micro-society." (Anca Tompea apud Ilie Bădescu, *Community Development*, slide 11). [3]

Three criteria are important in a discussion about community: place, interest and communion [community] [a]. Theoreticians discuss about an eventual hierarchy of these criteria.

Cohen⁴ talks about the symbolic aspect of community (or communion), the limits or the defining mode of a community can be determined by a map or by laws, by religious or linguistic criteria or can exist in the mind of their members [4]. "Community is a cultural organism" (Phil Bartle, 2007, *What is community? A sociological perspective*, <http://cec.vcn.bc.ca/cmp/whatcom.htm>). Culture has an essential role in community develop-

2 Auguste Comte was sociologist and philosopher. He aimed to create a positivist philosophy that no longer seeks the explanation of the causes of phenomena, but is satisfied with the study of date experience. (source: <http://plato.stanford.edu/entries/comte/>)

3 Robert Ezra park was an american sociologist, known for his studies regarding minority groups and Human ecology, term he introduced (Source: <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/444029/Robert-E-Park>)

4 In "The symbolic construction of community" Anthony Cohen proposes a new approach to community, regarding it as a cultural field with a complex of symbols whose meaning varies according to its members (source: <http://www.abebooks.com/Symbolic-Construction-Community-Anthony-P-Cohen/1270903359/bd>)

„O comunitate este un organism cultural [...]” (Phil Bartle, 2007, *Ce este comunitatea? O perspectivă sociologică*)

Cultura are un rol esențial în dezvoltarea comunității, contribuind la crearea unui sistem de valori care înseamnă acel aspect simbolic al comunității, de care vorbea Cohen. Phil Bartle sintetizează șase dimensiuni ale comunității caracteristice pentru cultură: **tehnologică, economică, politică, instituțională (socială), estetic valorică, conceptul de credință**.

Dimensiunea tehnologică este cea mai ușor de introdus dimensiune pentru o comunitate, pe când cea valorică este cea mai greu de schimbat. [1], [2]

Este utilă înțelegerea conceptului de comunitate ca **sistem social** care presupune mai mult decât existența unor persoane unele lângă altele, înseamnă relațiile dintre ele, presupune o interconectare.

2. Comunitate versus societate

În prezent, discursurile despre arhitectură pornesc în general de la premisele *societății* contemporane. Se vorbește despre *societatea* în care trăim despre *societatea* comunicațională, despre arhitectura care trebuie să răspundă cerințelor *societății*, mai rar se încearcă discuția despre o arhitectură a *comunității*.

Sociologii utilizează doi termeni din limba germană pentru comunitate și societate: GEMEINSCHAFT și GESELLSCHAFT⁵.

ment, contributing to the creation of a system of values that signifies the symbolic aspect of community that Cohen talked about. Phil Bartle synthesizes six dimensions of community characteristics for culture: technological, economical, political, institutional (social), aesthetic value, belief-conceptual.

The technological dimension is the easiest to introduce, the value dimension is hardest to change. [1] [2]

It is useful to understand the concept of community as a social system that implies more than the existence of multiple persons living side by side, it involves relationships between them, it involves interconnection.

2. Community versus society

*Currently, discourses about architecture generally start from the premises of contemporary society. One speaks about the society that we live in, about communication-
al society, about architecture that has to meet society demands, more rarely is tried a discussion about community architecture.*

Sociologists use two terms from German for community and society: GEMEINSCHAFT and GESELLSCHAFT⁵.

5 Termeni introduși în sociologie de Ferdinand Tönnies.

5 The two terms were introduced in sociology by Ferdinand Tönnies.

Fig. 2 Definirea comunității în cheie contemporană /
Defining community in contemporary key
 © Mihaela (Grigorescu) Zamfir

Gemeinschaft înseamnă în limba germană *comunitate* dar în sociologie este utilizat pentru a denumi caracteristicile esențiale ale comunității, iar *Gesellschaft* înseamnă *societate*, în sociologie substantivul transformându-se în adjectiv, descriind răceală, formalitate. *Gemeinschaft* și *Gesellschaft* sunt descriși ca doi termeni opuși.

Comunitatea/Gemeinschaft este expresia vechilor forme de organizare, *societatea/Gesellschaft* desemnează în special tiparele colectivității urbane, intens raționalizate, întemeiate prin concurență și dorința de dominație.

Transformările din epoca contemporană, ritmul alert al vieții tind să mărească comunitățile existente, să împrumute din *Gesellschaft*. Este vorba mai ales de orașe. Lipsa de timp amână contactul direct, dorința de afirmare profesională, de avansare, concurența, laicizarea vieții face cu greu loc discuției despre comunitate. Se vorbește mai curând de comunități virtuale, spațiul imaginar fiind considerat mult mai prietenos, mai disponibil, o supapă pentru socializare (dar oare se poate vorbi și de relații comunitare?) într-un "timp fără timp" [5], [6]. Aceste comunități din spațiul virtual nu mai sunt comunități născute spontan, sunt comu-

Gemeinschaft means in German community but in sociology is used in order to refer to the essential characteristics of community and *gesellschaft* means society, in sociology the noun turning into adjective, describing coldness, formality. *Gemeinschaft* and *gesellschaft* are described as two opposite terms.

Community/gemeinschaft is the expression of the ancient forms of organization, *society/gesellschaft* particularly designate patterns of the urban communities, intensely streamlined, founded by competition and desire of domination.

The transformations from the contemporary era, the fast pace of life tends to augment the existing communities, to borrow from *gesellschaft*. It is especially about cities. The lack of time postpones the direct contact, wish of professional affirmation, of advancement, the competition, the secularization of life hardly make place to the discussion about community. Rather it speaks about virtual communities, the imaginary space being considered much more friendly, more available, a valve for socializing (but it can talk about community relations also) in a "time without time" [5], [6]. These communities from cyberspace are not born spontaneously communities anymore, are built communities, communities

nități construite, comunități care și-au dezvoltat caracteristicile de *Gesellschaft*.

În cheie contemporană, termenul de comunitate pendulează între *Gemeinschaft* și *Gesellschaft*.

Ambele aspecte trebuie luate în considerare pentru gândirea unei arhitecturi a comunității.

Arhitectura contemporană destinată unei comunități contemporane este *Gemeinschaft* și *Gesellschaft* în același timp. Arhitectura unei comunități contemporane este flexibilă, permeabilă, deschisă comunicării. Arhitectura contemporană trebuie să aibă o viziune holistică, formulând răspunsuri coerente, rezultate din abordări interdisciplinare, integrative.

3. Conceptul de comunitate sustenabilă.

Premise pentru arhitectură

Înțelegerea conceptului de *comunitate* în procesul mai amplu al globalizării face un pas mai departe, prin definirea unui concept derivat de *comunitate sustenabilă*: „Într-o comunitate sustenabilă, consumul de resurse este echilibrat de resursele asimilate de către ecosistem. Sustenabilitatea comunității este în mare măsură determinată de capacitatea ei de a-și furniza mâncare, fibre, apă și energie și de abilitatea sistemelor naturale de a-i procesa pierderile. O comunitate este nesustenabilă dacă resursele sunt consumate mai repede decât pot fi reînnoite, când produce mai multe deșeururi decât sistemele naturale pot procesa sau se bazează pe resurse la distanță pentru nevoile de bază.” (<http://www.sustainablemeasures.com/node/37>, traducerea noastră). „O comunitate sustenabilă poate persista peste generații, bucurându-se de un mediu sănătos, de o economie prosperă și de o viață civică vibrantă. Aceasta nu își subminează sistemele de suport social sau fizic, ci se dezvoltă, mai degrabă, în armonie cu modelele ecologice în care prosperă.” (<http://www.pca.state.mn.us/oea/sc/sust-def.cfm>, traducerea noastră)

that have developed the gesellschaft features.

In a contemporary key, the term of community oscillates between gemeinschaft and gesellschaft.

Both aspects must be considered for thinking community architecture.

Contemporary architecture intended for a contemporary community is gemeinschaft and gesellschaft in the same time. The architecture of a contemporary community is flexible, permeable and open to communication. The contemporary architecture must have a holistic vision, formulating coherent responses, resulted from interdisciplinary, integrative approaches.

3. The concept of sustainable community.

Premises for architecture

Understanding the concept of community in the wider process of globalization makes a step forward by defining a derived concept of sustainable community: “In a sustainable community, resource consumption is balanced by resources assimilated by the ecosystem. The sustainability of a community is largely determined by the web of resources providing its food, fibre, water and energy needs and by the ability of natural systems to process its wastes. A community is unsustainable if it consumes resources faster than they can be renewed, produces more wastes than natural systems can process or relies upon distant sources for its basic needs.” (<http://www.sustainablemeasures.com/node/37>). “A sustainable community can persist over generations, enjoying a healthy environment, prosperous economy and vibrant civic life. It does not undermine its social or physical systems of support. Rather, it develops in harmony with the ecological patterns it thrives in.” (<http://www.pca.state.mn.us/oea/sc/sust-def.cfm>)

În 2004 în Rotterdam este adoptat un set de principii care va sta la baza politicilor urbane de succes, reunit sub denumirea de *The Urban Acquis* prin definirea caracteristicilor comunităților sustenabile, opt la număr. Dacă *The Urban Acquis* stabilește input-urile pentru politicile urbane, Acordul de la Bristol aduce un set de obiective pentru locuri de succes, urbane și rurale [7].

Ce înseamnă „comunitate sustenabilă”?

„Comunitățile sustenabile sunt locuri unde oamenii vor să trăiască și să muncească acum și în viitor”. (*The Bristol Accord*, 2005, p.6, traducerea noastră)

Se precizează de asemenea că sunt sigure și cuprinzătoare, atent planificate, bine construite și conduse, oferind oportunități egale și servicii bune pentru toți [7].

Creșterea economică este aspectul central al dezvoltării comunităților sustenabile. Se vorbește despre incluziune și dreptate socială. Orașul are un rol important în dezvoltarea unei comunități.

„Orașe de succes cu identități culturale puternice dezvoltă comunități sustenabile dincolo de limite regionale, naționale sau chiar internaționale.” (*The Bristol Accord*, 2005, pp.6-7, traducerea noastră)

Identitatea culturală a orașelor este importantă pentru dezvoltarea sustenabilă a comunităților. Arhitectura este un factor important în crearea unei identități culturale. Spațiile și edificiile publice ca răspuns la cerințele comunității sustenabile trebuie să-și constituie o identitate culturală. Comunitățile sustenabile pot exista la orice nivel: cartier, local, oraș, regional. În conformitate cu Acordul de la Bristol [7], cele **opt caracteristici ale unei comunități sustenabile** sunt:

In 2004 in Rotterdam is adopted a set of principles that will underpin the successful urban policies, under the banner of The Urban Acquis by defining the sustainable communities features, eight in number. If The Urban Acquis sets inputs for the urban politics, The Bristol Accord brings a set of objectives for successful urban and rural places [7].

What does “sustainable community” mean?

“Sustainable communities are places where people want to live and work, now and in the future.” (The Bristol Accord, 2005, p.6)

It also states that are safe and comprehensive, carefully planned, well designed and managed, offering equal opportunities and good services for all [7].

The economic growth is the central aspect of the sustainable communities’ development. It speaks about inclusion and social justice. The city has an important role in the development of the community.

“Successful cities with strong cultural identities deliver sustainable communities beyond their limits- regionally, nationally and even internationally.” (The Bristol Accord, 2005, pp.6-7)

The cultural identity of the cities is important for the sustainable development of the communities. Architecture is an important factor in creating of a cultural identity. The sustainable communities may exist at any level: neighbourhood, local, city, regional.

Pursuant to The Bristol Accord [7], the eight features of a sustainable community are:

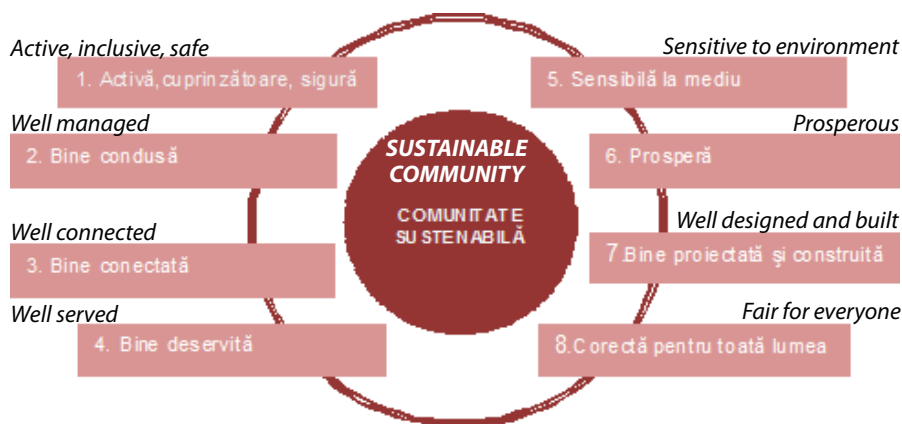

Fig. 3 Schema caracteristicilor comunității sustenabile /
Sustainable community features scheme
 © Mihaela (Grigorescu) Zamfir

Activă, cuprinzătoare, sigură

Această primă caracteristică se referă la importanța constituirii unei culturi locale. Comunitățile sustenabile oferă „un sens al comunității și identitate culturală, un sentiment de apartenență”. (*The Bristol Accord*, 2005, p.12, traducerea noastră)

În acest sens, arhitectura poate oferi spații și edificii publice care să contribuie la consolidarea unei identități culturale a comunității, unde pot avea loc activități cu caracter comunitar-culturale, de loisir, sportive – destinate tuturor categoriilor de vârstă (se insistă asupra copiilor și tinerilor). Incluziunea socială a tuturor indivizilor poate fi facilitată de arhitectură, spațiile trebuie concepute în așa fel încât să aibă acces orice persoană, trebuie oferită posibilitatea desfășurării de activități diferite care să stimuleze interesul întregii comunități. Asupra comunității trebuie avută o percepție integrativă.

Active, inclusive, safe

*This first feature refers to the importance of constituting of a local culture. Sustainable communities offer “a sense of community and cultural identity, a sense of belonging”. (*The Bristol Accord*, 2005, p.12)*

For this purpose, architecture can provide public spaces and edifices to contribute to the strengthening of cultural identity of the community, where can have place community-based activities-cultural, leisure, sport-for all age categories (insisting on children and youth). The social inclusion of all individuals may be facilitated by architecture, spaces must be designed in such way to be accessible for each person, must be provided the opportunity of developing different activities in order to stimulate the interest of the whole community. An integrative perception of the community must be considered .

Fig. 4 Cel mai bun oraș din lume pentru copii. Competiție organizată de Copenhaga / *The best city in the world for children- competition organized by the City of Copenhagen.*
<http://www.dac.dk/en/dac-life/copenhagen-x-gallery/cases/worlds-best-town-for-children>

Bine condusă

Se reține importanța unei bune gestionări a comunității, stimularea participării la activitățile comunitare ale membrilor, importanța dezvoltării unui sens civic, a responsabilității și a mândriei de a aparține unei anume comunități.

Bine conectată

O comunitate sustenabilă este o comunitate bine conectată, în care transportul în comun și mijloacele de comunicare sunt bine puse la punct. Despre acest aspect s-a mai discutat în subcapitolele anterioare.

Bine deservită

Se precizează faptul că o comunitate sustenabilă are nevoie de servicii publice, private, de voluntariat, care răspund la nevoile tuturor membrilor. Se insistă asupra importanței învățământului de bună calitate, a școlilor. Se vorbește de conceptul *lifelong learning* (învățare pe tot parcursul vieții).

Well managed

It retains the importance of a good managing of the community, the stimulation of participation to the community activities of the members, the importance of developing of civic sense, of responsibility and of the pride to belong to a specific community.

Well connected

A sustainable community is a well-connected community, where public transport and media are well developed.

Well served

It specified that a sustainable community needs public, private, voluntary services that respond to the needs of all members. It is emphasized the importance of quality education, of schools. It speaks about the concept of lifelong learning.

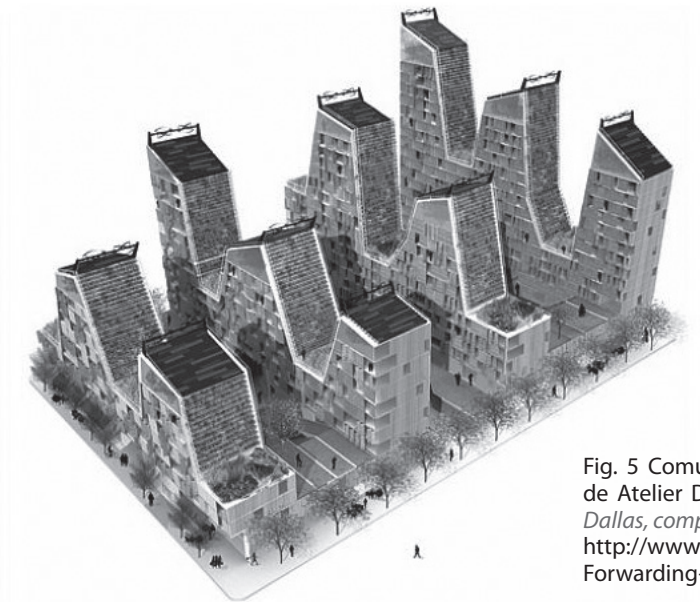

Fig. 5 Comunitate sustenabilă în Dallas, competiție câștigată de Atelier Data (Portugalia), 2010 / *Sustainable community in Dallas, competition won by Atelier Data (Portugalia), 2010.*
<http://www.inhabitat.com/wp-content/uploads/Forwarding-Dallas-1.jpg>

Fig. 6 LOHAS (Lifestyles of Health and Sustainability) în Tianjin Eco-City and China
<http://sstec.dashilan.cn/UploadFile/2011-10-31/201110311732533627.jpg>

Fig. 7 Învățare pe tot parcursul vieții / *Long-life learning*
http://infed.org/mobi/wp-content/uploads/2012/12/lifelong_learning_michael_leone_cc.jpg

Community architecture can be designed in such a way to provide spaces for learning for all ages, libraries for children, youth, adults, courses, requalification, specialization spaces, arts workshops, etc. It is mentioned the importance of the health of community members, the health services could take place in specialized areas or could be integrated along with other social services for families and children from the earliest age.

Arhitectura pentru comunitate poate fi concepută în așa fel încât să poată oferi spații destinate învățării pentru toate vârstele, biblioteci pentru copii, tineri, adulți, spații de cursuri, de recalificări, despecializări, ateliere de creație și artă etc. Este menționată importanța sănătății membrilor comunității, serviciile de sănătate putându-se desfășura în spații specializate sau putând fi integrate împreună cu alte servicii sociale în centre mixte. De asemenea, sunt menționate servicii la standard ridicat pentru familii și copii de la cea mai fragedă vârstă.

Sensibilă la mediu

Această caracteristică pune accent pe importanța gândirii sustenabile în folosirea resurselor. Este încurajată reciclarea, folosirea eficientă a resurselor naturale, producția și consumul sustenabil. Este de reținut un aspect important pentru conceperea spațiilor publice: “[...] cartiere mai curate, mai sigure și mai verzi (de ex. reducând gunoaiele și graffiti-ul și menținând spații publice plăcute)”. (*The Bristol Accord*, 2005, p.13, traducerea noastră)

Fig. 8 Sensibilitate la mediu / *Sensitivity to environment*
<http://freyavandien.files.wordpress.com/2008/08/windchime.jpg>

Sensitive to environment

*This feature emphasizes the importance of sustainable thinking of the resources. Recycling is encouraged, the efficient use of the natural resources, the production and sustainable consumption. It is to note an important aspect for designing of public spaces: “cleaner, safer and greener neighbourhoods. (eg. reducing trash and graffiti and maintaining pleasant public spaces).” (*The Bristol Accord*, 2005, p.13)*

Fig. 9 Centrul comunitar Valley of Herault / Valley of Herault Community Center
N+B Architects, Gignac, Franța / France, 2007 / http://ad009cdnb.archdaily.net/wp-content/uploads/2009/05/578439877_gignac-8.jpg

Fig. 10 Centrul comunitar Yesler / Yesler Community Center, Seattle 2005
http://mithun.com/images/projects/1_Yesler_Entry_Masthead.jpg

Fig. 11 Centrul comunitar evreiesc / Hebrew Community Center, M. Hertz Architects, Mainz, Germania / Germany, 2010
<http://ad009cdnb.archdaily.net/wp-content/uploads/2011/05/1305000348-jewish-cc-mha-7349.jpg>

Prosperă

Acest aspect presupune o economie bine pusă la punct. Un punct important pentru arhitectură este consolidarea unor centre atractive pentru orașe.

Bine proiectată și construită

Această caracteristică dă câteva puncte importante de plecare pentru consolidarea comunităților sustenabile. Se menționează importanța gândirii spațiilor publice în așa fel încât să fie "prietenoase" pentru toți membrii comunității, incluzând copiii și vârstnicii. Se insistă asupra proiectării la scara locului a spațiilor și edificiilor, se încurajează funcțiunile mixte care să vină în completarea celor care individualizează comunitățile, îi conferă acel caracter specific. Două aspecte foarte importante pentru proiectarea centrelor comunitare apar menționate la această caracteristică: "[...]clădiri și spații publice care promovează sănătatea și care sunt proiectate pentru a reduce crima, a face oamenii să se simtă în siguranță" (The Bristol Accord, 2005, p.14, traducerea noastră); "[...]clădiri de calitate înaltă cu utilizare mixtă durabile, flexibile, adaptabile, care utilizează materiale ce minimizează impactele negative asupra mediului" (The Bristol Accord, 2005, p.14, traducerea noastră)

Așadar, se insistă pe gândirea flexibilă a spațiilor care trebuie să fie concepute adaptabile în timp.

Prosperous

This issue requires a well established economy. A major point for architecture is the strengthening of attractive centres for cities.

Well designed and built

This feature provides some important points of departure in order to strength sustainable communities. It mentions the importance of public spaces designed to be friendly for all community members, including children and elderly. It insists on place scale design of spaces and buildings, are encouraged mixed functions in order to complete those that individualize communities, it gives that specific character. Two very important aspects for community centres design are mentioned at this feature: "[...] public buildings and spaces that promote health and that are designed in order to reduce murder, to make people feel safe." (The Bristol Accord, 2005, p.14); "[...] high quality buildings with mixed use, sustainable, flexible, adaptable, that utilize materials that minimize negative impacts on the environment." (The Bristol Accord, 2005, p.14)

Therefore, is insisted on flexible thinking of spaces that have to be designed adaptable over time.

Corectă pentru toată lumea

Acest aspect presupune deschiderea și față de alte comunități, oferirea acelorași oportunități membrilor acestora, recunoașterea drepturilor dar și responsabilităților indivizilor.

4. Impactul îmbătrânirii asupra societății/comunității. Conceptul de Comunitate Prietenoasă cu Vârsta (Age Friendly)

Conform datelor furnizate de ONU⁶, asistăm în prezent la o creștere semnificativă a procentului persoanelor vârstnice la nivel mondial. Dacă în 2000 la nivel mondial, populația vârstnică reprezenta circa 10%, în 2008 procentul crește la 15%. Se estimează ca în 2050 acest procent va ajunge la 25%. În Europa, se estimează că procentul persoanelor cu vârstă peste 60 de ani se va dubla, de la 20% în 2000 la 37% în 2050. Tendinței de îmbătrânire a populației i se alătură un al doilea fenomen definitoriu pentru secolul XXI, urbanizarea. Creșterea speranței de viață și urbanizarea reprezintă puncte de referință pentru dezvoltarea societății în secolul trecut.

Îmbătrânirea populației și a societății constituie o schimbare de paradigmă pentru arhitectură. Cele opt principii formulate în Acordul de la Bristol devin incomplete, insuficiente. Conceptul de *Comunitate Sustenabilă* este redefinit în acest context ca *premisă în conceperea arhitecturii* care îi este destinată, prin apel la conceptul de *Comunitate Prietenoasă cu Vârsta (Age Friendly Community)*. *Comunitatea Prietenoasă cu Vârsta* reprezintă un concept nou, care integrează alte concepte existente⁷: *Creștere Inteligentă, Comunități*

6 http://ec.europa.eu/health/indicators/echi/list/echi_10.html#main?KeepThis=true&TB_iframe=true&height=450&idth=920

7 Traducerile privind denumirea conceptelor sunt asumate de către autori, în prezent în literatura de specialitate românească nu au intrat nici sub forma originală, nici în cea tradusă.

Fair for everyone

This issue involves also the opening to others communities, offering of the same opportunities for its members, the recognition of the rights but also of the responsibilities of individuals.

4. The impact of ageing on society/ community. The Age-Friendly Concept

According to data provided by UN⁶, we are witnessing a significant increase in the percentage of elderly persons worldwide. In 2000 the global, elderly population was representing about 10% and the percentage increased up to 15% in 2008. In Europe, it is estimated that by 2050 this percentage will reach 25%. In Europe, it is estimated that the percentage of people aged over 60 will double, from 20% in 2000 to 37% in 2050. Ageing trend of population is joined by a second defining phenomenon for XXI century, urbanization. Increasing life expectancy and urbanization represent reference points for society development in the past century.

Population and society ageing constitutes a paradigm shift for architecture. The eight principles formulated by The Bristol Accord are incomplete, insufficient. The concept of Sustainable Community is redefined in this context as premise in the design of architecture that is intended to it, by calling the concept of Age-Friendly Community. Age-Friendly Community is a new concept that integrates other existing concepts⁷: Smart Growth, Healthy Communities, New Urbanism, Universal Design, Child Friendly Communities, LEED ND, WHO Safe Communities, Heat Resilient Communities, Active Living Communities.[8], [9], [10], [11], [12].

6 http://ec.europa.eu/health/indicators/echi/list/echi_10.html#main?KeepThis=true&TB_iframe=true&height=450&idth=920

7 *The translations of the concepts denominations are assumed by authors, currently in Romanian specialized literature have not been in any original form, neither in the translated one.*

Sănătoase, Noul Urbanism, Design Universal, Comunități Prietenoase pentru Copii, LEED pentru Dezvoltarea Cartierelor, Comunități Sigure (Organizația Mondială a Sănătății), Comunități Rezistente la Caniculă, Comunități cu un Mod de Viață Activ. [8], [9], [10], [11], [12]

Arhitectura viitorului este o arhitectură capabilă să genereze **Comunități Sustenabile Prietenoase cu Vârsta**. Se poate vorbi despre **arhitectura secolului XXI ca de o arhitectură sustenabilă intergenerațională**.

5. Perspectiva vârstei în arhitectură.

Vârsta, criteriu de sustenabilitate pentru arhitectură

Schimbarea de perspectivă adusă arhitecturii de cele două tendințe ale secolului XXI –îmbătrânirea populației și urbanizarea – **este multidimensională**. Se poate vorbi despre **dimensiunea demografică, populațională a arhitecturii** care rezultă din fenomenul îmbătrânirii populației. Această perspectivă conturează arhitectura destinată unei populații cu structură și dinamică influențate decisiv de fenomenul demografic al îmbătrânirii. [13] Pe o treaptă mai sus, se poate vorbi apoi despre **dimensiunea vârstei în arhitectură** care conturează o perspectivă socială, perspectiva grupurilor sociale de vârstă și a arhitecturii potrivite diferitelor categorii de vârstă. [13] Ultima treaptă este **dimensiunea intergenerațională** care propune perspectiva arhitecturii comunității ca arhitectură integrativă a tuturor vârstelor. [14] Perspectiva intergenerațională include **dimensiunea personală**, a individului ca persoană și membru al unei comunități intergeneraționale.

Future architecture is capable of generating Sustainable Age Friendly Communities. It can talk about XXI century architecture as a sustainable intergenerational architecture.

5. Age perspective in architecture.

Age, criterion of sustainability for architecture

The change perspective brought to architecture by the two trends of XXI century -ageing and urbanization- is multidimensional. It can speak about the demographic, population dimension of architecture resulting from ageing population phenomenon. This perspective shapes the architecture intended to a population with dynamic structure, decisive influenced by the phenomenon of demographic ageing. [13] On one level above, it can tell about the age dimension in architecture that outlines a social perspective, the perspective of social groups and of architecture suite to different age groups. [13] The last step is intergenerational dimension that propose the community architecture perspective as integrative architecture for all ages. [14] The intergenerational perspective includes personal dimension, of the individual as a person and member of an intergenerational community.

Fig. 12 Wild Strawberries, Centru Intergenerațional în Gland, Elveția, competiție 2010, premiul II / *Wild Strawberries, Intergenerational Center in Gland, Switzerland, 2010 competition, 2nd prize*
<http://microcities.net/portfolio/wild-strawberries-intergenerational-center-at-gland-switzerland>

Fig. 13 Centru Multigenerațional, Germania / *Multigenerational Center, Germany*, Zach + Zünd Architekten GmbH BSA SIA, 2011
http://www.architizer.com/en_us/projects/view/multigenerational-center/42524

Fig. 14 Piața Levinson-spațiu intergenerațional / *Levinson Square-intergenerational space*, Boston, 2008
<http://ad009cndb.archdaily.net/wp-content/uploads/2011/10/1317848843-mykd-mission-park-1-528x350.jpg>

Fig. 15 Centru Multigenerațional Westside / *Westside Multigenerational Center*, Architekton, 2001
<http://www.toddion.com/wp-content/uploads/2010/08/WEST3.jpg>

Fig. 16 Biblioteca Waitakere / *Waitakere Library*, Auckland, Architectus Auckland & Athfield Architects, Noua Zeelandă 2006
http://www.designingfortomorrow.org/images/uploaded/projects/1303121915_large.jpg

6. Concluzii:

Arhitectura secolului XXI, arhitectură pentru comunități intergeneraționale

Stabilirea unor relații echilibrate între generații conferă armonie unei comunități și constituie un criteriu de sustenabilitate pentru comunitate. O comunitate sustenabilă este o comunitate intergenerațională la toate nivelele: familial, de cartier și spațiu public.

Arhitectura comunității este arhitectura fiecărei vârste și arhitectura care mixează vârstele. Arhitectura constituie suport pentru dezvoltarea relațiilor intergeneraționale și poate cataliza dezvoltarea acestor relații.

Arhitectura intergenerațională face trecerea de la comunități unidimensionale de vârstă la comunități multidimensionale, intergeneraționale.

Conturarea unei coeziuni intergeneraționale trebuie privită în contextul societății actuale, urbanizată și care îmbătrânește. În acest context, rolul arhitecturii în dezvoltarea spiritului comunitar intergenerațional este amplificat.

ARHITECTURA COMUNITĂȚII

- este suport și catalizator pentru dezvoltarea relațiilor intergeneraționale;
- face trecerea de la comunități unidimensionale de vârstă la comunități multidimensionale intergeneraționale;
- este catalizator pentru conturarea unei coeziuni intergeneraționale- privită în contextul societății actuale;
- se definește interdisciplinar și transdisciplinar;
- trebuie să dea un răspuns celor două tendințe: îmbătrânirea populației și urbanizarea;
- este „age-friendly”;
- **este universală, este arhitectura tuturor vârstelor.**

6. Conclusions:

The XXI century architecture, architecture for intergenerational communities

Establishing of balanced relations between generations confers harmony to a community and constitutes a sustainability criterion for the community. A sustainable community is an intergenerational community at all levels: family, neighbourhood and public space.

Community architecture is architecture of every age and architecture that mixed ages. Architecture constitutes a support for the development of intergenerational relations and can catalyze the development of these relations.

Intergenerational architecture makes the transition from one-dimensional community to multi-dimensional, intergenerational community.

Shaping of an intergenerational cohesion must be seen in the context of the present urbanized and ageing society. In this context, the role of architecture in the development of intergenerational community spirit is amplified.

COMMUNITY ARCHITECTURE

- *is a support and catalyst for the development of intergenerational relations;*
- *makes the transition from uni-dimensional age communities to multi-dimensional, intergenerational communities;*
- *is a catalyst for the shaping of an intergenerational cohesion-considered in the contemporary society context;*
- *is inter- and trans-disciplinary defined;*
- *must give an answer to the two tendencies: ageing population and urbanization;*
- *is age-friendly;*
- ***is universal, architecture for all ages.***

Bibliografie specifică / *Specific bibliography*

- [0] ESPOSITO, Roberto, 2009, *Communitas. The Origin and Destiny of Community*, Stanford University Press, <http://www.sup.org/book.cgi?id=4107>, ultima accesare 13 iulie 2014
- [1] BARTLE, Phil, *Ce este comunitatea? O perspectivă sociologică*, <http://cec.vcn.bc.ca/mpfc/whtcomru.htm>, ultima accesare 13 iulie 2014
- [2] BARTLE, Phil, *Caracteristicile comunității*, <http://cec.vcn.bc.ca/cmp/whatcom.htm>, ultima accesare 13 iulie 2014
- [3] TOMPEA, Anca, 2013, *Dezvoltare comunitară, note de curs*, Universitatea „Petre Andrei” Iași, Facultatea de Asistență Socială și Sociologie
- [4] COHEN, Anthony, 1985, *The symbolic construction of community*, London and New York, Routledge;
- [5] STERN, Michael și DILLMAN, Don, *City & Community* 5:4 decembrie 2006: *Community participation, social ties and use of the internet*, (American Sociological Association) New York Avenue, NW, Washington DC 20005-4701;
- [6] HUTTON, Will și GIDDENS, Anthony, 2000, *On the edge. Living with global capitalism*, Ulrich Beck, *Living your own life in a runaway world: individualization, globalisation and politics*, BCA;
- [7] Office of the Deputy Prime Minister, 2005, *Bristol Accord. Conclusions of ministerial informal on sustainable communities in Europe*
- [8] MILLER, Glen & ANESLEY, Allison, 2011, *Re-Positioning age-friendly communities: opportunities to take AFC mainstream*, www.canurb.org
- [9] BALL M., Scott, *Aging in place, a toolkit for local governments*, Atlanta Regional Commission (ARC) & Community Housing Resource center (CHRC), www.atlantaregional.com
- [10] Welch, Aaron & Kaid, Benfield & Raimi, Matt, *A citizen's Guide to LEED for Neighbourhood Development, How to Tell if Development is Smart and Green*
- [11] FREHS, Jim, 2011, *Helping Canadians adapt to a changing climate: developing heat resilient communities and individuals in Canada*
- [12] Van VLIET, Willem, 2008, *Creating Livable Cities for all Ages: Intergenerational Strategies and Initiatives* (Nanjing, China: UN Habitat)
- [13] ZAMFIR, Mihai Viorel, 2011, *Reconsiderarea centrelor pentru vârstnici. Perspectiva medicului geriatru*, Argument nr. 3/2011, pp.84-92, Ion Mincu, București
- [14] United Nations, 2004, *Intergenerational Relations*, pp.396-409, World Youth Report 2003: The Global Situation of Young People, Reproduction Section New York, 2004

Bibliografie generală / General bibliography

GANS, Herbert J., *City & Community* 1:4 December 2002: *The sociology of space: a use centered view*, (American Sociological Association) New York Avenue, NW, Washington DC 20005-4701

RĂDULESCU, Daniela, 1996, *Arhitectura centrelor culturale moderne*, București, Editura Tehnică.

Webografie specifică / Specific webography

(ultima accesare 13 iulie 2014) / (last accessed 13 july 2014)

[a] <http://www.infed.org/community/community.htm#boundary>

Webografie generală / General webography

(ultima accesare 13 iulie 2014) / (last accessed 13 july 2014)

CROWHURST Lennard, Suzanne H., 2012, *Planning for healthy living: the Next Challenge*, <http://www.livablecities.org/articles/planning-healthy-living-next-challenge>

www.livablecities.org

PAIN, Rachel, 2005, *Intergenerational relations and practice in the development of sustainable communities*, <http://www.dur.ac.uk/resources/cscr/odpm/Intergeneration.pdf>

www.dur.ac.uk

www.riba.net

www.greatbuildings.com

www.archinform.net